

Pradžia>Teisės specialistų paieška>Teisinių profesijų rūšys

Teisinių profesijų rūšys

Bulgarija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teisininkų profesijas Bulgarijoje. Prosecutors Ikitiesminio tyrimo teisėjai Teisėjai Teisininkų profesinės veiklos sistema. Advokatai Notarai Kitos teisininkų profesijos

Teisininkų profesijos. Įžanga

Pagrindinės teisininkų profesijos Bulgarijoje yra **prokuroras, ikiteisminio tyrimo teisėjas, teisėjas, advokatas, notaras, privatusis antstolis, teismo antstolis ir registro teisėjas**. Jų veiklą reglamentuoja Bulgarijos Respublikos Konstitucijos nuostatos ir Teismų sistemos įstatymas.

Prokurorai

Sistema

Bulgarijos Respublikos prokuratūros tarnybai priklauso generalinis prokuroras, Aukščiausioji kasacinė prokuratūra, Aukščiausioji administracinė prokuratūra, Nacionalinė ikiteisminio tyrimo tarnyba, apeliacinė prokuratūra, specializuotoji apeliacinė prokuratūra, apeliacinė karo prokuratūra, apygardų prokuratūros, specializuotoji prokuratūra, apygardų karo prokuratūros ir apylinkių prokuratūros. Apygardų prokuratūrų sistemoje veikia apygardų ikiteisminio tyrimo tarnybos, o prie Specializuotosios prokuratūros – Ikitiesminio tyrimo departamentas. Apygardos prokuratūrose veikia administraciniai padaliniai, kuriems priklausantys prokurorai dalyvauja administraciniame procese.

Prokuratūrų tarnyba yra vieningos ir centralizuotos struktūros. Visi prokurorai ir ikiteisminio tyrimo teisėjai pavaldūs generaliniam prokurorui. Kiekvienas prokuroras atskaitingas atitinkamam viršesniai prokurorui, be to, visi prokurorai ir ikiteisminio tyrimo teisėjai yra pavaldūs atitinkamos prokuratūros administracijos vadovui. Karo prokurorai ir ikiteisminio tyrimo teisėjai savo funkcijas vykdo nepriklausomai nuo karinių institucijų.

Generalinį prokurorą septynerių metų kadencijai skiria (ir atleidžia) Bulgarijos Respublikos Prezidentas Aukščiausiosios teismų tarybos (*Vissh Sadeben Savet*) teikimu; jo kadencija negali būti pratęsta.

Prokurorai skiriami, paaukštinami, pažeminami, perkeltami ir atleidžiami Aukščiausiosios teismų tarybos sprendimu.

Prokurorų pareigybės ir atitinkami profesinės patirties reikalavimai:

Aukščiausiosios kasacinės prokuratūros prokurorai ir Aukščiausiosios administracinės prokuratūros prokurorai – ne mažiau kaip 12 metų teisinio darbo patirties;

Apeliacinės prokuratūros prokurorai, karo apeliacinės prokuratūros prokurorai ir specializuotosios apeliacinės prokuratūros prokurorai – ne mažiau kaip dešimt metų teisinio darbo patirties, o Specializuotosios apeliacinės prokuratūros prokurorai – ne mažiau kaip 12 metų patirties, iš kurių bent aštuonerius metus būtų eitis prokuroro ar ikiteisminio tyrimo teisėjo pareigos;

apygardų prokuratūrų prokurorai, apygardų karo prokuratūrų prokurorai, specializuotosios prokuratūros prokurorai – ne mažiau kaip 8 metų teisinio darbo patirties, o specializuotosios prokuratūros prokurorai – ne mažiau kaip 10 metų patirties, iš kurių bent penkerius metus būtų eitis prokuroro ar ikiteisminio tyrimo teisėjo pareigos;

apylinkės prokuratūros prokurorai – ne mažiau kaip trejus metus teisinio darbo patirties;

jaunesniesiems prokurorams patirties turėti nebūtina.

Jei išsamaus darbo rezultatų vertinimo išvada teigiama, po penkerių metų darbo Aukščiausiosios teismų tarybos sprendimu prokurorai skiriami į nuolatinės pareigas.

Vaidmuo ir funkcijos

Generalinis prokuroras vadovauja prokuratūros tarnybai ir duoda nurodymus ir rekomendacijas dėl prokuratūrų veiklos; kartu su ministerijų vadovais ir kitomis valdžios institucijomis jis steigia specialias tarpžinybines grupes, padedančias atlikti ikiteisminius tyrimus, kurioms procesinius nurodymus duoda jo paskirtas prokuroras. Generalinis prokuroras bylą gali perduoti Konstituciniam teismui.

Atliekant ikiteisminį tyrimą **prokuroras** vykdo prižiūrinčiojo prokuroro funkcijas. Per įstatymu nustatytą laiką ir jo reglamentuojamomis sąlygomis jis gali reikšti prieštaravimus ir pateikti prašymą panaikinti arba pakeisti neteisėtas priemones. Jis gali sustabdyti priemonės įgyvendinimą, kol kompetentinga institucija išnagrinės skundą dėl jos. Visus prokuratūros aktus ir veiksmus galima apskųsti viršesnei prokuratūrai, nebent būtų nustatyta, kad jie turi būti peržiūrimi teismine tvarka. Aukščiausiosios prokuroras arba Aukščiausioje prokuratūroje dirbantis prokuroras gali atlikti veiksmus, priklausančius pavaldžios prokuratūros kompetencijai, o įstatymais nustatytais atvejais – raštiškai sustabdyti jų sprendimų galiojimą arba juos panaikinti.

Vykdydami pareigas prokurorai yra nepriklausomai ir vadovaujasi įstatymais. Jie yra politiškai neutralūs, priimdami sprendimus vadovaujasi teisės aktais, byloje surinktais įrodymais, sąžine bei vidiniais įsitikinimais.

Daugiau informacijos galima rasti [Bulgarijos Respublikos prokuratūros \(Prokuratura na Republika Balgariya\)](#) svetainėje.

Bulgarijos prokurorų asociacija yra savanoriška nepolitinė asociacija, vienijanti teisėjus, dirbančius ar dirbusius šalies baudžiamojo persekiojimo sistemoje. Asociacijos tikslas – suburti visos šalies prokuratūros sistemoje dirbančius teismo pareigūnus ir sukurti centrą, kuris teiktų reikiamą informaciją ir sudarytų galimybes keistis nuomonėmis prokuratūros veiklos klausimais, taip pat plėsti prokuratūros ir prokurorų tarptautinius ryšius. Daugiau informacijos galima rasti šios asociacijos svetainėje <http://apb.prb.bg/>.

Ikiteisminio tyrimo teisėjai

Pagal Teismų įstatymą ikiteisminio tyrimo teisėjai Bulgarijos Respublikoje turi teismo pareigūnų (teisėjų ir prokurorų) statusą.

Ikiteisminio tyrimo įstaigos – Nacionalinė ikiteisminio tyrimo tarnyba (toliau – NITI), apygardų ikiteisminio tyrimo tarnybos prie apygardų prokuratūrų ir Specializuotosios prokuratūros ikiteisminio tyrimo departamentas. Ikiteisminio tyrimo tarnyba prie Sofijos miesto prokuratūros pagal statusą atitinka apygardos ikiteisminio tyrimo departamentą.

Nacionalinei ikiteisminio tyrimo tarnybai vadovauja generalinis prokuroras – tiesiogiai arba per šios tarnybos direktorių, kuris yra generalinio prokuroro pavaduotojas ikiteisminio tyrimo klausimais. Nacionalinės ikiteisminio tyrimo tarnybos direktorius administruoja ir organizuoja ikiteisminio tyrimo teisėjų ir NITI darbuotojų veiklą ir teikia metodines gaires ikiteisminio tyrimo teisėjams, dirbantiems apygardų prokuratūrų ikiteisminio tyrimo tarnybose.

Apygardų ikiteisminio tyrimo tarnyboms prie apygardų prokuratūrų ir Specializuotosios prokuratūros ikiteisminio tyrimo departamentui priklauso ikiteisminio tyrimo teisėjai.

Apygardų ikiteisminio tyrimo departamentuose prie apygardų prokuratūrų ir Specializuotosios prokuratūros ikiteisminio tyrimo departamente dirbantys ikiteisminio tyrimo teisėjai atlieka tyrimus, kuriuos jiems paveda atitinkamos prokuratūros administracijos vadovas.

Atlikdamos su baudžiamosiomis bylomis susijusias funkcijas, ikiteisminio tyrimo institucijos veikia vadovaujamos ir prižiūrimos prokuroro.

Atliekant tyrimą ikiteisminio tyrimo teisėjų priimtos nutartys privalomos visoms valstybinėms įstaigoms, juridiniams asmenims ir piliečiams.

Teisėjai

Bulgarijoje teisėjai skiriami, paaukštinami, pažeminami, perkeltami ir atleidžiami Aukščiausiosios teismų tarybos sprendimu.

Sistema

Teisėjų pareigybės ir atitinkamiems teisėjams keliami profesinės patirties reikalavimai:

Aukščiausiojo kasacinio teismo teisėjai ir Aukščiausiojo administracinio teismo teisėjai – ne mažiau kaip 12 metų teisinio darbo patirties; apeliacinio teismo teisėjai, apeliacinio karo teismo teisėjai, specializuoto apeliacinio baudžiamųjų bylų teismo teisėjai – ne mažiau kaip dešimt metų teisinio darbo patirties, o specializuoto apeliacinio baudžiamųjų bylų teismo teisėjai – ne mažiau kaip 12 metų patirties, iš kurių bent aštuonerius būtų dirbta teisėju baudžiamosiose bylose;

apygardos teismo teisėjai, administracinio teismo teisėjai, karo teismo teisėjai, specializuoto baudžiamųjų bylų teismo teisėjai – ne mažiau kaip aštuoneri metai patirties, o specializuoto baudžiamųjų bylų teismo teisėjai – ne mažiau kaip dešimt metų patirties, iš kurių bent penkerius būtų dirbta teisėju baudžiamosiose bylose;

apylinkės teismo teisėjai – ne mažiau kaip treji metai patirties;

jaunesniesiems teisėjams patirties turėti nereikia.

Jei išsamaus darbo rezultatų vertinimo išvada teigiama, po penkerių metų darbo Aukščiausiosios teismų tarybos sprendimu teisėjai skiriami į nuolatinės pareigas.

Bulgarijos teisėjų sąjungą 1997 m. kovo 28 d. Sofijoje įsteigė 30 steigėjų, įskaitant Aukščiausiojo kasacinio teismo teisėjus ir visos šalies apygardų bei apylinkių teismų teisėjus.

Ši sąjunga pakeitė Bulgarijos teisėjų sąjungą, kuri buvo įsteigta 1919 m. ir iki 1945 m. veikė kaip neoficiali teisėjų bendruomenė vienijanti profesinę organizaciją, kurios tikslas buvo ginti profesinius interesus, nagrinėti kylančias problemas ir jas spręsti.

Daugiau informacijos galima rasti **Bulgarijos teisėjų sąjungos** svetainėje.

Bulgarijos teisėjų asociacija sukurta siekiant užtikrinti piliečiams sąžiningumą ir galimybę kreiptis į teismą.

Kaip teismų sistemos dalis asociacija veikia vadovaudamasi Konstitucija ir įstatymų nuostatomis ir kartu atsižvelgia į profesinės etikos normas. Daugiau informacijos galima rasti Bulgarijos teisėjų asociacijos svetainėje <http://www.judgesbg.org/bg/>.

Vaidmuo ir funkcijos

Bulgarijos teisėjų sąjunga rengia dokumentus, taip pat dėl teisėjams iškeltų drausminių bylų, tarpininkauja sprendžiant teisėjų ir kitų valstybės tarnautojų ginčus, vykdamas teisėkūros procesą teikia pagalbą teisės aktų leidėjui, tvarko įrašus ir leidžia savo leidinį.

Teisėjų padėjėjai ir prokurorų padėjėjai

Teisėjų padėjėjai dirba apygardų ir administraciniuose teismuose, apeliaciniuose teismuose, Aukščiausiajame kasaciniame teisme ir Aukščiausiajame administraciniame teisme.

Prokurorų padėjėjai dirba apygardų ir apeliaciniuose prokuratūrose, Aukščiausiojoje kasacinėje prokuratūroje ir Aukščiausiojoje administracinėje prokuratūroje. Asmenys, atitinkantys teisėjo, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo teisėjo pareigybes keliamus reikalavimus ir laimėję teismo pareigūnų konkursą, skiriami teisėjų padėjėjais ar prokurorų padėjėjais.

Teisėjų padėjėjus skiria atitinkamo teismo administracijos vadovas. Prokurorų padėjėjus skiria Generalinis prokuroras arba atitinkamos prokuratūros administracijos vadovas.

Teisinių profesinės veiklos sistema. Advokatai

Advokatai

Bulgarijoje advokato profesinę veiklą reglamentuoja Konstitucijos nuostatos. Advokatais gali būti tik tie asmenys, kurie davė atitinkamą priesaiką ir yra įtraukti į Advokatų asociacijos registrą. Kiekvienoje apygardos teismo jurisdikcijoje yra po advokatų asociaciją. Jos pavaldžios Aukščiausiajai advokatų tarybai, kuri veikia Sofijoje. Advokatų statusą, teises ir pareigas reglamentuoja Bulgarijos advokatūros įstatymas.

Aukščiausioji advokatų taryba yra juridinis asmuo, kuris vienija advokatų asociacijų atstovus – vienas jos narys atstovauja 40 advokatų.

Aukščiausioji advokatų taryba šaukia ir organizuoja Bulgarijos advokatų generalinės asamblėjos posėdžius, vykdo jos sprendimus, rengia ir teikia ataskaitas generalinei asamblėjai, nustato advokatų pradinio bei metinio mokesčių dydį į jos biudžetą, priima potvarkius pagal Advokatūros įstatymą, priima sprendimus dėl apeliacinių skundų dėl neteisėtų advokatūros asociacijų generalinių asamblėjų sprendimų ir dėl advokatūros tarybų rinkimų teisėtumo, priima sprendimus dėl apeliacinių skundų dėl advokatūros tarybų sprendimų dėl advokatų stažuotių skyrimo bei dėl sprendimų, kuriais atsisakoma registruoti advokatus, ir dėl šių sprendimų užginčijimo, garantuoja bei tvirtina išlaidas, susijusias su Aukščiausiosios priežiūros valdybos ir Aukščiausiojo garbės teismo veikla.

Aukščiausioji advokatų taryba tvarko advokatų registrą, jaunesniųjų advokatų bei advokatų kontorų registrą ir kitų šalių advokatų, turinčių teisę teikti gynėjo paslaugas Bulgarijos teismuose, registrą.

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos galima rasti **Aukščiausiosios advokatų tarybos (Visshya Advokatski Savef)** svetainėje.

Notarai

Sistema

Notaras yra asmuo, valstybės paskirtas vykdyti įstatyme nustatytą notarinę veiklą. Atlikdamas funkcijas notaras yra nepriklausomas ir vadovaujasi tik teisės aktais. Teisingumo ministras prižiūri, ar visų notarų veikla atitinka teisės aktus ir Notarų rūmų statutą.

Notarų statusas, teises ir pareigos yra nustatytos Bulgarijos notariato ir notarų veiklos įstatyme.

Vaidmuo ir funkcijos

Notarų rūmai (Notarialnata Kamara) yra Notariato ir notarų veiklos įstatymu įsteigta Bulgarijos Respublikos notarų organizacija. Visi notarai pagal įstatymą turi priklausyti Notarų rūmams, kurie turi juridinio asmens statusą ir veikia Sofijoje.

Notarų rūmų administravimo organai yra Generalinė asamblėja, Notarų taryba, Stebėtojų taryba ir Drausmės komitetas. Notarų rūmams atstovauja Notarų tarybos pirmininkas.

Notarų rūmai organizuoja notarų veiklą ir teikia jiems paramą, kelia šios profesijos prestižą, ją populiarina ir palaiko ryšius su panašią veiklą vykdančiomis tarptautinėmis organizacijomis.

Daugiau informacijos galima rasti **Notarų rūmų (Notarialnata Kamara)** svetainėje.

Kitos teisinių profesijos

Privatieji antstoliai

Privatusis antstolis – asmuo, kuriam valstybė suteikė privačių reikalavimų vykdymo užtikrinimo ir valstybei priklausančių lėšų surinkimo funkcijas. Privačiojo antstolio geografinė veiklos sritis atitinka atitinkamo apygardos teismo teritorinę jurisdikciją.

Privačiųjų antstolių rūmų užduotis – populiarinti šią profesiją ir gerinti vykdymo užtikrinimo procesą Bulgarijoje, taip pat remti savo narius ir ginti visuomenės interesus.

Teisinių duomenų bazė

Privačiųjų antstolių rūmai (*Kamara na Chastnie Sadebni Izpalnitelni*) tvarko privačiųjų antstolių registrą.

Šis registras yra viešas, ir jį galima rasti Privačiųjų antstolių rūmų svetainėje. Kiekvienas asmuo turi teisę susipažinti su registru ir gauti išrašus (Privačiųjų antstolių įstatymas).

Privatieji antstoliai privalo Teisingumo ministerijai teikti pusmečio ir metines veiklos ataskaitas, kuriomis remdamasi ji formuoja, prižiūri ir plėtoja teismo sprendimų vykdymo užtikrinimo informacinę sistemą. Už naudojimąsi informacine sistema Teisingumo ministerija ima mokesį, kurio dydis nustatytas Ministrų Tarybos mokesčių sąvade. Oficialiąją prieigą prie informacinės sistemos nemokamai gauna valstybės institucijos, vietos valdžios institucijos ir vietos administracinės įstaigos, taip pat viešąsias funkcijas vykdantys asmenys.

Valstybės antstoliai

Valstybės antstoliai užtikrina privačių reikalavimų vykdymą. Konkrečiais įstatymuose nustatytais atvejais valstybė taip pat gali pavesti valstybės antstoliui surinkti jai priklausančias sumas.

Valstybės antstolių skaičių nustato Teisingumo ministras.

Tuose apylinkių teismuose, kuriuose nėra valstybės antstolių, jų funkcijas atlieka to teismo pirmininko paskirtas apylinkės teismo teisėjas. Apie tai turi būti pranešta Teisingumo ministrui.

Valstybės antstoliai konkurso tvarka skiriami Teisingumo ministro. Teisingumo ministras gali surengti konkursą remdamasis apylinkės teismo pirmininko pasiūlymu.

Bulgarijos valstybės antstolių asociacija (*Asotsiatsiya na Darzhavnite Sadebni Izpalnitelni v Bulgariya*) yra nepriklausoma ir savanoriška profesinė organizacija, ginanti Bulgarijos valstybės antstolių profesinius, intelektualinius, kultūrinius, socialinius ir materialinius interesus, taip pat prisidedanti prie šios profesijos populiarinimo ir prestižo valstybėje ir visuomenėje.

Teisinių duomenų bazės

Paiešką **Valstybės antstolių registre** (*Registar na Darzhavnite Sadebni Izpalnitelni*) taip pat galima atlikti Valstybės antstolių asociacijos svetainėje.

Registro teisėjai

Registro teisėjai veikia prie apylinkių teismų ir vykdo toliau nurodytas funkcijas:

daro nekilnojamojo turto registro įrašus, patvirtinimus ar panaikina juos (arba atsisako tai daryti) ir sprendžia dėl išrašų bei pažymų išdavimo; atlieka notarius bei kitus įstatymų numatytus veiksmus. Registro teisėjai gali veikti tik savo apylinkėje.

Registro teisėjų skaičių nustato Teisingumo ministras.

Tuose apylinkių teismuose, kuriuose nėra registro teisėjo arba jis negali atlikti savo pareigų, jas atlieka apylinkės teismo teisėjas. Apie tai turi būti pranešta Teisingumo ministrui.

Teisingumo ministras gali suteikti registro teisėjo įgaliojimus prie to paties teismo veikiančiam teismo antstoliui.

Registro teisėjai konkurso tvarka skiriami Teisingumo ministro. Teisingumo ministras gali surengti konkursą remdamasis apylinkės teismo pirmininko pasiūlymu.

Bulgarijos registro teisėjų asociacija yra nepriklausoma ir savanoriška profesinė organizacija, ginanti Bulgarijos registro teisėjų profesinius, intelektualinius, kultūrinius, socialinius ir materialinius interesus, taip pat prisidedanti prie šios profesijos populiarinimo ir prestižo valstybėje ir visuomenėje. Daugiau informacijos galima rasti šios asociacijos svetainėje <http://www.basv.free.bg/>.

Daugiau informacijos apie teismų darbuotojus pateikiama [čia](#) (378 Kb) [en](#)

Paskutinis naujinimas: 17/12/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.